

2 | Άτομα που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου στον πληθυσμό

ΣΥΝΟΨΗ

Στην Ελλάδα εκτιμάται ότι περίπου από 1,5 έως 2,3 άτομα ανά 1.000 άτομα πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου (χρήση οπιοειδών).

Ειδικότερα, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη εκτίμηση του ΕΚΤΕΠΝ, η οποία βασίζεται στη διεθνώς προτιμώμενη μέθοδο των πολλαπλών εγγραφών (multiple records ή capture-recapture) στα ετήσια δεδομένα του Δείκτη Αίτησης Θεραπείας και αφορά το έτος 2021, ο συνολικός αριθμός των ατόμων που κάνουν χρήση οπιοειδών υπολογίζεται στα 10.593 άτομα, με 95% διάστημα εμπιστοσύνης 7.446 – 16.271. Η εκτίμηση για το 2021 είναι κοντά στην αντίστοιχη εκτίμηση για το 2020 (12.351 με 95% δ.ε. από 9.920 έως 15.746) καθώς και σε εκείνες για τα έτη 2019 και 2018.

Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που κάνουν ενέσιμη χρήση (στη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών) εκτιμάται στα 2.462 άτομα (95% δ.ε. 1.841 – 3.471), παρόμοια με την αντίστοιχη εκτίμηση της προηγούμενης χρονιάς, η οποία ήταν 2.488 (95% δ.ε. 1.915 – 3.370).

Στην Ελλάδα εκτιμάται ότι περίπου από 1,5 έως 2,3 άτομα ανά 1.000 άτομα πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου (χρήση οπιοειδών). Η πιο πρόσφατη εκτίμηση αφορά το έτος 2021.

Για το έτος 2021, ο συνολικός αριθμός των ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου ηλικίας 15-64 ετών με κύρια ουσία τα οπιοειδή υπολογίζεται στα 10.593 άτομα, με 95% διάστημα εμπιστοσύνης 7.446 – 16.271 βάσει της καθιερωμένης ανάλυσης με τρεις πηγές. Σε σχέση με το μέγεθος του γενικού πληθυσμού αυτής της ηλικίας, αντιπροσωπεύει μία αναλογία 1,57 τοις χιλίοις (95% δ.ε. 1,10 – 2,41). Ο Πίνακας 2.1 παρουσιάζει τον αριθμό των ατόμων που υπολογίστηκε για το 2021 ότι κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου κατά φύλο, ηλικία και τόπο κατοικίας. Λαμβάνοντας υπόψη το σχετικά μεγάλο στατιστικό σφάλμα, η συνολική εκτίμηση φαίνεται να είναι στο ίδιο επίπεδο με την αντίστοιχη εκτίμηση των 12.351 ατόμων (με 95% δ.ε. από 9.920 έως 15.746) για το 2020, καθώς και τις εκτιμήσεις των 2019 και 2018, οι οποίες ήταν λίγο χαμηλότερες από τις εκτιμήσεις της προηγούμενης τετραετίας 2013-2016. Ο συνολικός αριθμός ατόμων φαίνεται να έχει μειωθεί αρκετά από τη μέγιστη εκτίμηση των 24.000 ατόμων το 2009.

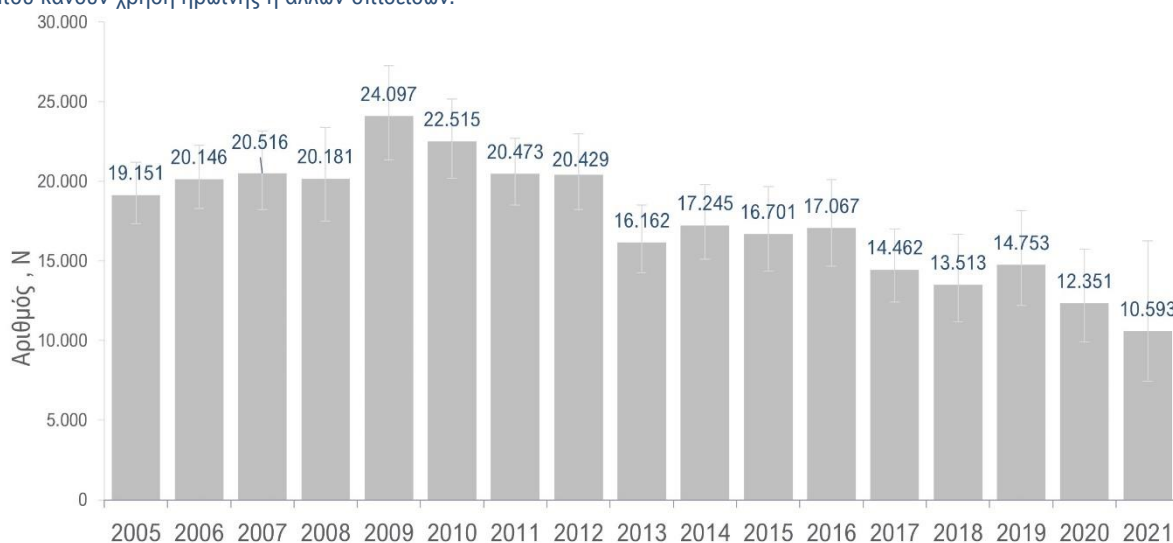
Πίνακας 2.1: Αριθμός ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου με ηλικία 15-64 ετών και κύρια ουσία τα οπιοειδή ανά φύλο και ηλικία, έτος 2021.

	Εγγραφές	Κρυμμένος πληθυσμός ¹	Εκτίμηση του συνολικού πληθυσμού Πληθυσμός	95% δ.ε. ²
Σύνολο	1.706	8.887	10.593	7.446 – 16.271
Φύλο				
Άνδρες	1.450	7.573	9.023	6.105 – 15.101
Γυναίκες	256	1.270	1.526	807 – 3.939
Ηλικία				
15-24	75	194	269	153 - 626
25-34	360	2.117	2.477	1.121 – 9.161
35-64	1.271	6.062	7.333	5.037 – 11.696
Τόπος διαμονής				
Αττική	725	3.945	4.670	3.182 – 7.500

¹Εκτίμηση του αριθμού των ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου και δεν καταγράφηκαν σε καμία θεραπευτική υπηρεσία κατά το έτος 2021.

²Διάστημα εμπιστοσύνης.

ΠΗΓΗ: ΕΚΤΕΠΝ 2023.

Γράφημα 2.1: Διαχρονικές τάσεις στον εκτιμώμενο αριθμό (κεντρική εκτίμηση και 95% διάστημα εμπιστοσύνης) των ατόμων που κάνουν χρήση ηρωίνης ή άλλων οπιοειδών.

Στοιχεία: ΕΚΤΕΠΝ

Ο Πίνακας 2.2 παρουσιάζει τον αριθμό των ατόμων που υπολογίστηκε ότι κάνουν ενέσιμη χρήση (κατά τον τελευταίο μήνα) για το 2021. Η συνολική εκτίμηση των 2.462 (95% δ.ε. 1.841 – 3.471) ατόμων είναι παρόμοια με την αντίστοιχη εκτίμηση της προηγούμενης χρονιάς, η οποία ήταν 2.488 (95% δ.ε. 1.915 – 3.370).

Πίνακας 2.2: Αριθμός ατόμων ηλικίας 15-64 ετών που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου και έκαναν ενέσιμη χρήση κατά το τελευταίο μήνα ανά φύλο και ηλικία, έτος 2021.

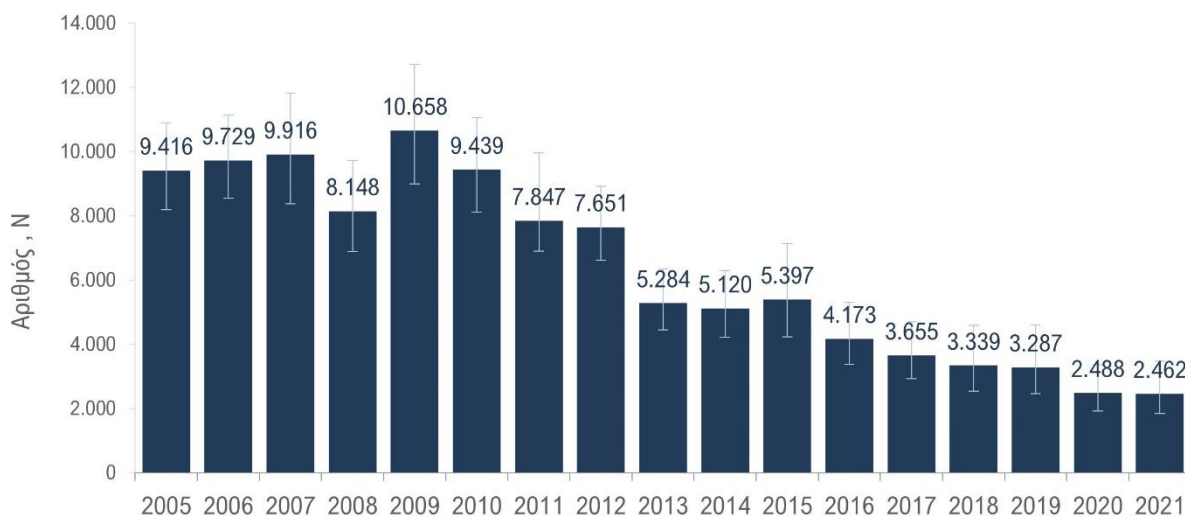
	Εγγραφές	Κρυμμένος πληθυσμός ¹	Εκτίμηση του συνολικού πληθυσμού Πληθυσμός	95% δ.ε. ²
Σύνολο	530	1.932	2.462	1.841 – 3.471
Φύλο				
Ανδρες	460	1.607	2.067	1.526 – 2.969
Γυναίκες	70	280	350	183 – 915
Ηλικία				
15-24	34			
25-34	131	506	637	351 – 1.501
35-64	365	1.221	1.586	1.147 – 2.350
Τόπος διαμονής				
Αττική	199	697	896	581 – 1.579

¹Εκτίμηση του αριθμού των ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου και δεν καταγράφηκαν σε καμία θεραπευτική υπηρεσία κατά το έτος 2021.

²Διάστημα εμπιστοσύνης.

ΠΗΓΗ: ΕΚΤΕΠΝ 2023.

Γράφημα 2.2: Διαχρονικές τάσεις στον εκτιμώμενο αριθμό (κεντρική εκτίμηση και 95% διάστημα εμπιστοσύνης) των ατόμων που κάνουν ενέσιμη χρήση (τις 30 τελευταίες ημέρες).

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ "ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ"
ΕΚΤΕΠΝ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Στοιχεία: ΕΚΤΕΠΝ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Δείκτης προβληματικής χρήσης

Η εκτίμηση της 'προβληματικής' χρήσης ουσιών αποτελεί έναν από τους πέντε βασικούς επιδημιολογικούς δείκτες που εφαρμόζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από το Ευρωπαϊκό Κέντρο (EMCDDA) για την παρακολούθηση της έκτασης και των προβλημάτων από τη χρήση ουσιών. Στην Ελλάδα, ο δείκτης αυτός εφαρμόζεται από το ΕΚΤΕΠΝ από το 2002.

Συγκεκριμένα, ο δείκτης αυτός ('δείκτης προβληματικής χρήσης') αφορά την παραγωγή έγκυρων και αξιόπιστων εκτιμήσεων για τον αριθμό και τα χαρακτηριστικά των ατόμων τα οποία κάνουν υψηλού κινδύνου χρήση ψυχοδραστικών ουσιών, π.χ., χρήση οπιοειδών, κοκαΐνης και υπερβολικής χρήσης κάνναβης, και δυνητικά θα απευθυνθούν στις εξειδικευμένες υπηρεσίες για βοήθεια.

Για το έτος 2021, όπως και κάθε χρόνο, ο πιθανός αριθμός των ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου στην Ελλάδα έχει υπολογιστεί με την εφαρμογή της διεθνώς προτιμώμενης μεθόδου των πολλαπλών εγγραφών (multiple records ή capture-recapture), στα ετήσια δεδομένα του Δείκτη Αίτησης Θεραπείας. Σε αυτή τη μεθοδολογία η προσαρμογή ενός κατάλληλου στατιστικού μοντέλου στις εγγραφές ατόμων με προβλήματα χρήσης ουσιών από τρεις πηγές πληροφόρησης (ΚΕΘΕΑ, Μονάδα Απεξάρτησης Τοξικομανών 18 ΑΝΩ (ΨΝΑ), λοιπό δίκτυο) επιτρέπει την εκτίμηση του μεγέθους του 'κρυμμένου πληθυσμού' των ατόμων που δεν παρουσιάστηκαν σε καμία θεραπευτική υπηρεσία κατά τη διάρκεια του έτους. Σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία, το άτομο που κάνει χρήση υψηλού κινδύνου ορίζεται ως μέλος του πληθυσμού των ατόμων που κάνουν χρήση οπιοειδών οι οποίοι ενδέχεται κάποια στιγμή να ζητήσουν τη βοήθεια μιας θεραπευτικής υπηρεσίας για τη χρήση τους. Τα άτομα που λαμβάνουν υποκατάσταση αποτελούν ξεχωριστό πληθυσμό ο οποίος δεν προσμετράται σε αυτή τη διαδικασία.

Περισσότερες πληροφορίες: www.ektepn.gr/activities/epidemiology/pdu

Τελευταία διαθέσιμα στοιχεία: www.ektepn.gr/latest-data/pdu

Clive Richardson, Ελευθερία Καναβού